

Herstelplan 2017-2020

CONCEPT

Versie voor de Commissie behandeling van 9 maart 2017

gemeente VOORSCHOTEN

Inhoud

Inleiding	4
1 Opgave.....	6
1 Voorstel	7
1.1 Overzicht schil 1	7
1.2 Overzicht schil 2	9
2 Bezuinigingen in eerste schil.....	10
2.1 Denklijn 1: Voorzieningen (accommodaties)	10
2.1.1 Voorzieningen afstoten.....	10
2.1.2 Voorzieningen clusteren.....	10
2.1.3 Voorzieningen kostendekkend maken	10
2.1.4 Multifunctionele accommodatie in het centrum	11
2.1.5 Totaal bezuinigingen denklijn 1 'Voorzieningen niveau'	12
2.2 Denklijn 2: Lokale heffingen	14
2.2.1 Belastingen.....	14
2.2.2 Bestemmingsheffingen	14
2.2.3 Rechten	14
2.2.4 Totaal bezuinigingen denklijn 2 'Leges, heffingen en belastingen'	14
2.3 Denklijn 3: Subsidies	16
2.3.1 Totaal bezuinigingen denklijn 3 'Subsidies'	16
2.4 Denklijn 4: Verzilveren bezit.....	19
2.4.1 Lopende verkopen panden.....	19
2.4.2 Ontwikkellocaties bezien.....	19
2.4.3 Betaald parkeren.....	20
2.4.4 Totaal bezuinigingen denklijn 4 'Verzilveren bezit'	20
2.5 Denklijn 5: Slim investeren	21
2.5.1 Andere financieringsvorm rollend materieel.....	21
2.5.2 Versneld uitvoeren van LED-verlichting	21
2.5.3 Zonnepanelen op alle gemeentelijke accommodaties	21
2.5.4 Totaal bezuinigingen denklijn 5 'Slim investeren'	21
2.6 Denklijn 6: Onderhoud buitenruimte	23
2.6.1 Verlagen onderhoudsniveau	23
2.6.2 Totaal bezuinigingen denklijn 6 'Onderhoud buitenruimte'	23
2.7 Denklijn 7: Terug naar de kern.....	24
2.7.1 Inleiding	24
2.7.2 Doel van de kerntakendiscussie.....	24
2.7.3 Afstoten (privatiseren) begraafplaats	25
2.7.4 Privatiseren afvalinzameling.....	25

2.7.5	Vuil ophalen in 4 dagen in plaats van 5.....	26
2.7.6	Speelruimteplan herzien (minder kleine speeltuintjes).....	26
2.7.7	Haventje uitbreiden en liggeld verhogen.....	26
2.7.8	Totaal bezuinigingen denklijn 7 'Terug naar de kern'.....	27
2.8	Denklijn 8: Verbonden partijen.....	30
2.8.1	Aandachtspunten verbonden partijen/samenwerkingsverbanden	30
2.8.2	Specifiek ingaan op de GR Werkorganisatie Duivenvoorde.....	31
2.8.3	Overige samenwerkingsverbanden.....	31
2.8.4	Totaal bezuinigingen denklijn 8 'Verbonden partijen'.....	33
3	Bezuinigingen tweede schil	34
3.1	Fusie.....	34
3.2	Kostendekkende huren.....	34
3.3	Gezamenlijke huisvesting.....	35
3.4	Begrotingsscan.....	36
3.5	Beperken lokaal beleid.....	36
3.6	Analyse overschot op budgetten jaarrekening 2016	36

Inleiding

"Om te kunnen starten met de invoering van rationeel beheer en om de kosten hiervan tijdens de beginperiode niet zeer hoog op te laten lopen, stellen wij u voor om de structurele kosten te kapitaliseren, dus uitsmeren over een langere periode. Het voordeel hiervan is dat u in de beginperiode niet gesteld wordt voor een scherpe trendbreuk in de lasten voor het beheer van de openbare ruimte. Dit betekent echter wel dat er sprake is van een vorm van voorfinanciering die later kan gaan drukken op de begroting. Dit legt een verplichting op u om hiervoor in de komende begrotingen ruimte te creëren"

Deze passage is opgenomen in raadsvoorstel 055 van 4 oktober 2007. De kapitalisering van de kosten voor rationeel beheer heeft in lijn met dit raadsvoorstel plaatsgevonden. Concreet betekent dit dat de lasten in de begroting zijn opgehoogd met een bedrag voor kapitaallasten. Helaas is die ruimte die nodig was om deze lasten te dekken nooit in de begrotingen na 2007 verwerkt. De gevolgen daarvan zijn nu zichtbaar en de gemeente Voorschoten staat voor de opgave om de ruimte alsnog te creëren. Alleen dan kan een gezond meerjarenbeeld ontstaan.

Om te komen tot een toekomstbestendige invulling van de noodzakelijk bezuinigingen heeft het college uitgebreid overleg gevoerd met de gemeenteraad en de bevolking van Voorschoten. Voorafgaand aan de raadsbijeenkomst van 9 februari is een lijst met bezuinigingsmogelijkheden opgesteld. Deze lijst is samen met achterliggende informatie aan raads- en commissieleden verstuurd.

Vervolgens heeft het college de bevolking op 14 februari uitgenodigd om te spreken over de keuzes die de gemeente zou kunnen maken. De inbreng van de inwoners heeft een aantal inzichten opgeleverd die we graag willen betrekken bij het maken van definitieve voorstellen voor het herstelplan.

Om de raad de mogelijkheid te geven om vanuit een bepaalde visie te kiezen, is de bezuinigingslijst ingedeeld in acht gerichte denklijnen. In dit herstelplan treft u deze denklijnen aan met daarbij de bezuinigingsmogelijkheden per denklijn. Steeds is daarbij aangegeven welke inhoudelijke overwegingen hierbij een rol spelen.

De inwoners en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die op 14 februari aanwezig waren voelen zich zeer betrokken bij het reilen en zeilen van de gemeente. Zij hopen en verwachten, dat we meer direct met hen in gesprek gaan over het te voeren beleid en de begroting in het bijzonder. Onder andere is er de behoefte om meer te weten te komen over het ontstaan van de tekorten. In het herstelplan is daarom apart aandacht besteed aan de oorzaken daarvan. Duidelijk is, dat er in het verleden door onszelf, maar ook door de Rekenkamer al over mogelijke tekorten is geschreven. Deze stukken zijn betrokken bij het in beeld brengen van de oorzaken. Daarnaast willen we samen met de provincie een begrotingsscan uit laten voeren door het ministerie van BZK. Dit geeft ons meer inzicht in de manier waarop Voorschoten haar inkomsten en uitgaven verdeelt in vergelijking tot andere gemeenten. Het is goed om de resultaten daarvan met de inwoners te delen.

Het herstelplan bevat dus zowel voorstellen om de financiën op orde te brengen, als verklaringen voor het ontstaan van de tekorten.

Voordat we de voorstellen uit het herstelplan bespreken in de raad willen we nog een avond met de inwoners organiseren om hen te betrekken bij de inhoudelijke kant van de voorstellen. Tussen de behandeling in de commissie en die in de raad is een avond voorzien om de burgers te horen. De inwoners hebben ons in de bijeenkomst van 14 februari gevraagd om de kwetsbare inwoners en de sociale infrastructuur te ontzien. Daar sluiten we ons graag bij aan. Ook hebben zij aangegeven dat er veel vrijwilligers actief zijn in Voorschoten die misschien meer kunnen oppakken dan nu het geval is. Dat kan alleen als zij ook zoveel mogelijk ontzien worden. Wij hebben geprobeerd dat bij onze afwegingen een plek te geven.

Er zijn door de inwoners diverse concrete voorstellen gedaan die, voor zover er serieuze opbrengsten te verwachten zijn, in onze voorstellen zijn verwerkt.

Bij de ontwikkeling van het herstelplan hebben we ons gerealiseerd dat vanuit verschillende perspectieven kritisch gekeken zal worden naar ons herstelplan. Onder andere zal de provincie meelesen, en beoordelen of we een duurzame balans hebben weten te vinden.

In de praktijk hebben we ons zorgvuldig geformuleerde financiële beleid de afgelopen jaren niet altijd gehandhaafd. De afkeuring van de begroting door de provincie, en de aankondiging van het preventieve toezicht, beschouwen we als een duidelijk en niet te missen signaal om dat beleid voortaan streng uit te voeren. Zo mogelijk kunnen wij dit op basis van de begrotingsscan nog aan scherpen.

Daarom vinden we het belangrijk om nu bestuurskracht te tonen door een geloofwaardig en betrouwbaar plan te presenteren. Dat betekent dat het SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) moet zijn en er een structurele balans moet zijn tussen inkomsten en uitgaven. Een plan ook, dat op een zo breed mogelijke steun vanuit de raad kan rekenen en solide en uitlegbaar is. Uitlegbaar naar onze inwoners en naar partijen waarmee we in en buiten de gemeente samenwerken.

Voorschoten werkt in verschillende verbanden samen met de buurgemeenten. Zij verwachten van ons dat we in het herstelplan duidelijke keuzes maken en hen met deze keuzes niet verrassen. Daaraan willen we graag tegemoet komen. Tegelijkertijd moeten we ons wel realiseren dat de toekomst van die samenwerking op dit moment onderwerp van gesprek is. Daarover kunnen we pas meer zekerheid bieden nadat die discussies gevoerd zijn. We weten dat we van onze organisatie veel vragen. De medewerkers worden stevig belast want de opgave is groot. Maar de opgave is ook onvermijdelijk. Er staat meer druk op de beschikbare, schaarse middelen dan in het verleden.

We zullen samen moeten investeren in het onderling vertrouwen in een betere toekomst voor Voorschoten.

Het preventieve toezicht van de gemeente Voorschoten vereist pijnlijke en ingrijpende maatregelen. Deze zullen soms gepaard gaan met grote maatschappelijke impact en met gevolgen voor het voorzieningenniveau en de sociale structuur. Het willen behouden van bestuurlijke zelfstandigheid heeft een prijs.

Wij zien echter geen andere mogelijkheid dan te bezuinigen op onderwerpen die de meeste Voorschotenaren aan het hart zullen gaan en waarvan zij de gevolgen zullen voelen. Daarom geven wij u als volksvertegenwoordigers in overweging om ook kritisch te kijken naar de in het bestuurskrachtonderzoek genoemde handelingsperspectieven. Versterk de bestuurlijke aansturing, schets aansluitend een perspectief voor regionale samenwerking en realiseer goede randvoorwaarden voor de ambtelijke organisatie.

Hoewel dit een politiek gevoelig onderwerp is, willen wij u er toch op attenderen dat een bestuurlijke fusie (herindeling) de gemeente Voorschoten een ander en beter (structureel) financieel perspectief op zou leveren. Pijnlijke en ingrijpende keuzes zouden daarmee voor de inwoners vermeden kunnen worden.

1 Opgave

Per brief van 27 december 2016 heeft de provincie Zuid Holland de gemeente Voorschoten onder preventief begrotingstoezicht gesteld voor het jaar 2017. Omdat de provincie tot de conclusie is gekomen dat de begroting 2017 niet structureel en reëel in evenwicht is, zijn de saldi in de door de raad vastgestelde begroting gecorrigeerd. Dit leidt voor Voorschoten tot de volgende opgave om structureel in evenwicht te komen:

Structureel begrotingsresultaat					
Omschrijving (x € 1.000)		2017	2018	2019	2020
Vertrekpunt programmabegroting 2017 na wijzigingen		-2.934	-3.286	-3.468	-3.240
Dekkingsmogelijkheden 1 t/m 8		2.042	2.192	2.321	2.804
Dekking middels reserves (dekkingsmogelijkheden 9 + 10)		917	581	644	65
Begrotingsresultaat na reservemutaties		25	-513	-503	-371
Saldo incidentele lasten en baten		0	0	0	0
Structureel resultaat vastgestelde Programmabegroting 2017 Gemeenteraad		25	-513	-503	-371
Correcties Provincie					
1. Raadsbesluit amendement 100493					
	1.a Geen OZB verhoging	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
	1.b Dekking vanuit beheerplannen	100	100	100	100
	1.c Precarioverhoging	100	100	100	100
	1.d Legesverhoging	100	100	100	100
	1.d Rente correctie	700			
2. Cao taakstelling			-200	-300	-400
3. huisvesting taakstelling					-500
4. reserve inzetten voor centrale huisvesting		-500	-500	-500	
5. reserve inzetten voor buig		-500	-500		
Structureel resultaat conform brief provincie		-975	-2.413	-2.003	-1.971
Afgerond Begrotingssaldo brief provincie Zuid Holland 15-12-2016					
		-1.000	-2.400	-2.000	-2.000
Voorziene wijzigingen					
6. Correctie BUIG, verwachte tekort is lager dan gecorrigeerd maar wel structureel		440	315	-185	-185
7. Restant ambtelijke urenproblematiek		-300	-300	-300	-300
8. Pensioenverhoging ambtenaren		-125	-125	-125	-125
9. Geschatte extra lasten uit beheerplan vastgoed		-360	-360	-360	-360
10. Septembercirculaire		-260	200	255	180
11. Bezuiniging op beheerplannen, amendement 100493		-100	-100	-100	-100
Geactualiseerd meerjarenbeeld en opgave voor verbeterplan Voorschoten		-1.680	-2.783	-2.818	-2.861
Afgerond		-1.700	-2.800	-2.800	-2.900
Vershil met brief van december		-700	-400	-800	-900

1 Voorstel

In de bijeenkomsten van 9 en 23 februari is met raadsleden en vertegenwoordigers van de verschillende fractie gesproken langs de indeling van 8 denklijnen. In het voorliggende herstelplan zijn deze denklijnen gerubriceerd onder de eerste 'schil'. In een tweede schil zijn die zaken opgenomen die nog verder moeten worden onderzocht en nader onderbouwd.

1.1 Overzicht schil 1

De voorstellen uit de acht denklijnen worden gezien als bezuinigingen in de eerste schil. Hiervan is het mogelijk om ze nu te kwantificeren. Deze vaak vergaande bezuinigingen leveren een eerste totaalbedrag op van € 2.959.910.

Enkele bezuinigingen kunnen niet direct worden doorgevoerd en hebben meerjarig pas effect. Het totaalbedrag dat in schil 1 genoemd wordt zal naar verwachting in 2020 gerealiseerd kunnen worden.

Daarnaast zijn er bezuinigingen die nog nadere uitwerking en kwantificering vragen. Dit zijn de bezuinigingen uit de tweede schil. Deze staan opgenomen in hoofdstuk 3 van dit herstelplan.

De voorstellen uit het herstelplan zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten.

- ❖ 50/50 regel, het zoekbedrag van € 3 miljoen komt voor 50% uit inkomstenverhoging en 50% uit uitgavenvermindering;
- ❖ Het zo veel mogelijk ontzien van de sociale infrastructuur;
- ❖ Kiezen voor zo veel mogelijk bezuinigingen met een lage maatschappelijke effecten;
- ❖ Focus op lange termijn voordelen in plaats van kiezen voor korte termijn oplossingen;
- ❖ Inzet op maximalisering van incidentele opbrengsten om de schuldenpositie te verbeteren.

Voorstel bezuinigingen per denklĳn n.a.v. heisessies 9 en 23 februari 2017				
Denklĳnen	Specifieke bezuinigingen		Bedragen	
			Structureel	Incidenteel
1. Voorzieningen niveau	A	Sluiten Zwembad	€ 400.000	
	B	Cultureel centrum afstoten	€ 160.000	
	C	Armoedebelĳd beperkt verbeteren	€ 55.000	
	D	Belĳd WMO vervoer	€ 75.000	
	E	WMO Hulpmiddelenbelĳd beperken	€ 10.000	
	F	Ondersteuning buurthuizen stoppen	€ 26.825	
	G	Kinderboerderĳ	€ 73.000	
		Subtotaal denklĳn 1	€ 799.825	
2. Leges, heffingen en belastingen	A	OZB verhogen	€ 1.025.000	
	B	Extra Ozb woningen	€ 300.000	
	C	Extra OZB NIET-woningen	€ 90.000	
	D	Overige belastingen	€ 87.000	
		Subtotaal denklĳn 2	€ 1.502.000	
3. Subsidies	A	Stoppen subsidiĳren sociaal raadslieden	€ 29.856	
	B	Beperken budget compensatie meerkosten tot alleen collectieve ziektekosten	€ 67.000	
	C	Jeugdledensubsidie stoppen	€ 33.060	
	D	Subsidie culturele verenigingen, prijzen, bijeenkomsten stoppen	€ 45.000	
	E	Bijdrage leefbaarheid/ wĳkbelĳd stoppen	€ 12.500	
	F	Verminderen bijdrage Voor Elkaar	€ 36.000	
	G	Verlagen subsidie algemene gezondheidszorg en vrijwilligersorganisaties	€ 11.090	
	H	Stoppen subsidiĳren spelothek, vakantiepas stoppen en Jes Rĳnland	€ 20.000	
	I	Inzet jeugd en jongerenwerk 10% reduceren	€ 18.000	
	J	Subsidies lokaal onderwijs belĳd verminderen	€ 38.079	
		Subtotaal denklĳn 3	€ 310.585	
4. Verzilveren bezit	A	Gezamenlijke huisvesting	PM	
	B	Kostendekkende huren nader onderzoeken	PM	
		Subtotaal denklĳn 4	€ -	
5. Slim investeren	A	Herontwikkeling ijsbaanterrein	PM	
		Subtotaal denklĳn 5	€	
6. Onderhoud buitenruimte	A	verlagen onderhoudsniveau obv beheerplannen 2017	€ 145.000	
		Subtotaal denklĳn 6	€ 145.000	
7. Terug naar de kern	A	Beperken ondersteuning duurzaamheidsinitiatieven	€ 10.000	
	B	Stoppen Platform duurzaamheid	€ 5.000	
	C	Bestuursondersteuning en rekenkamer versoberen, burgerleden max 1 per fractie en notuleren vergaderingen	€ 21.000	
	D	Onderhoud sportterreinen stoppen	€ 50.000	
	E	Centrum management	€ 10.000	
	F	Stoppen platform hoogspanning	€ 3.500	
	G	Vermindering ondersteuning college	€ 10.000	
	H	Bijdrage adviesraden halveren CAW, cliĳntenraad W&I, platform gehandicapten, VAC	€ 20.000	
	I	Vervallen huur WMO loket	€ 33.000	
	J	Versoberen representatiebudgetten	€ 20.000	
		Subtotaal denklĳn 7	€ 182.500	
8. Verbonden partijen	A	Vergoeding piketregeling Veiligheidsregio per 2016	€ 20.000	
		Subtotaal denklĳn 8	€ 20.000	
Totaal bezuinigingen			€ 2.959.910	

1.2 Overzicht schil 2

In het voorstel worden de gezamenlijke huisvesting en kostendekkende huren als PM weergegeven. Deze moeten nader worden uitgewerkt om een bedrag te kunnen noemen. Dit wordt gezien als bezuinigingen in de tweede schil. Andere mogelijkheden waar bezuinigingen uit voort kunnen komen en in de tweede schil zijn de begrotingsscan en het beperken van lokaal beleid. In hoofdstuk 3 is een toelichting p[deze bezuinigingen opgenomen.

Samenvattend worden de volgende bezuinigingen in schil 2 opgenomen:

Bezuinigen schil 2	
1	Fusie
2	Kostendekkende huren
3	Gezamenlijke huisvesting
4	Begrotingsscan
5	Beperken lokaal beleid
6	Analyse overschot budgetten jaarrekening 2016
7	verkoop grond en accommodaties

2 Bezuinigingen in eerste schil

Het voorstel dat nu voorligt wordt gezien als bezuinigingen in de eerste schil. Deze vergaande bezuinigingen leveren een eerste totaalbedrag op van € 2.959.910. In dit hoofdstuk is per denklijn aangegeven wat het verwachte effect is van de genoemde maatregelen.

2.1 Denklijn 1: Voorzieningen (accommodaties)

Het voorzieningenniveau in Voorschoten is hoog. Dit is belangrijk omdat het voorzieningenniveau een bepalende factor is voor de waardering van de woonplaats, zo blijkt uit onderzoek van Elsevier. Ook is een goede kwaliteit van de lokale voorzieningen voorwaardenscheppend voor een sterk verenigingsleven en een belangrijke factor voor het bevorderen van de sociale cohesie. Goede voorzieningen vormen een verbindende factor.

Over het algemeen is er geen wettelijke plicht voor de gemeente om bepaalde voorzieningen in stand te houden. Die wettelijke verplichting geldt alleen voor onderwijsgebouwen en voor gymzalen voor bewegingsonderwijs.

Aan het hebben van goede voorzieningen hangt echter een stevig prijskaartje.

Bij maatschappelijke voorzieningen is het noodzakelijk om een balans te creëren tussen het efficiënt omgaan met middelen én het belang dat die voorzieningen binnen de gemeente hebben. Hierbij is ook belangrijk om de relatie met andere aanwezige voorzieningen binnen en buiten de gemeentegrenzen te bezien. Dit kan langs onderstaande drie³ lijnen. Naast deze drie denklijnen bevat ook de denklijn “verzilveren bezit” mogelijkheden (zie hiervoor onder 2.4).

2.1.1 Voorzieningen afstoten

Zijn er voorzieningen buiten de gemeentegrenzen, die een vergelijkbare rol kunnen vervullen? of is die rol onvoldoende mogelijk? Kan door het afstoten van gemeentelijke accommodaties het ondernemerschap ten aanzien van niet-gemeentelijke accommodaties groeien?

2.1.2 Voorzieningen clusteren

Welke niet-gemeentelijke voorzieningen zijn er? Kunnen die een rol van betekenis spelen bij het compenseren van een gemeentelijke accommodatie die wegvalt? Welke voorzieningen kunnen verder in elkaar geschoven worden?

2.1.3 Voorzieningen kostendekkend maken

Kan de gebruiker van een pand het beheer en onderhoud overnemen van de gemeente en daarmee de kosten voor de gemeente reduceren? Of is het doorvoeren van kostendekkende huur (zonder compensatie door subsidie) een betere optie om de kosten voor de gemeente te verlagen?

Binnen de denklijn “voorzieningen” passen de volgende mogelijkheden:

- Het afstoten van het cultureel centrum, meer vrijheid geven aan de bibliotheek voor uitbreiding en cultureel ondernemerschap en het intensiever (laten) benutten van de reeds aanwezige kerken, scholen, gymzalen etcetera.
- Het afstoten van het zwembad het Wedde omdat er een nieuw combizwembad (binnen- en buitenbad) wordt gerealiseerd in Leiden langs de Voorschoterweg (2019 gereed) dat in de Voorschotense behoefte kan voorzien.
- Het onderbrengen van het beheer en onderhoud bij de gebruikers van gemeentelijke accommodaties. Dit stimuleert ondernemerschap, betrokkenheid en participatie en is soms een goed alternatief voor het doorberekenen van deze kosten aan de gebruikers.

In andere gevallen is de verkoop van de accommodatie aan de gebruiker mogelijk of te verkiezen. Zie verder denklijn verzilveren bezit (onder 2.4).

2.1.4 Multifunctionele accommodatie in het centrum

Het project Multifunctionele accommodatie is een project waarin efficiënte gebruik van accommodaties wordt gecombineerd met versterking van het centrum. De markt wordt gestimuleerd om een ontwikkeling in het centrum tot stand te brengen waarin een bibliotheek en filmhuis en mogelijk nog andere culturele functies een ruimte kunnen huren. Doel is om een multifunctioneel gebruik van ruimtes te realiseren. De bibliotheek en het filmhuis zullen marktconforme huren moeten gaan betalen. Hiervoor is gedeeltelijke compensatie mogelijk, tot een maximum van de bestaande onderhoudskosten van beide bestaande panden. Hiermee is het project kostendekkend.

In dit herstelplan zijn bezuinigingsmaatregelen verwerkt die betrekking hebben op dit project of gevolgen hebben voor dit project:

- Stoppen met het cultureel centrum: het nu afstoten van het cultureel centrum wijkt af van het raadsbesluit van november 2016. Hierin is bepaald dat verkoop pas na realisatie van het MFA aan de orde is. Deze maatregel heeft mogelijk tot gevolg dat het filmhuis en enkele andere instellingen een andere plek hebben gevonden voordat het MFA gerealiseerd gaat worden.
- Filmhuis bij bestaande bibliotheek: het onderbrengen van het filmhuis in de huidige bibliotheek vergt een investering. Dat geeft enerzijds ruimte om de realisatie van een MFA in het centrum niet op korte termijn te hoeven realiseren. Anderzijds levert het druk op om te investeren in groot onderhoud van de bibliotheek. Het in rekening brengen van kostendekkende huur is hierbij nog belangrijker geworden.
- Stoppen project MFA: besluitvorming is nodig over de bestaande locaties van de bibliotheek en het cultureel centrum. Voor beide worden nog geen kostendekkende huur in rekening gebracht, de functies hebben een te grote oppervlakte, bovendien is groot onderhoud nodig.
- Bibliotheekfunctie tot wettelijk minimum beperken: in het project MFA zou dit gerealiseerd worden. In het huidige pand vraagt dit besluitvorming over het kader voor de bibliotheek.

2.1.5 Totaal bezuinigingen denklijn 1 'Voorzieningen niveau'

Bovenstaande voorstellen leiden uiteindelijk tot de volgende concrete bezuinigingen:

Voorstel bezuinigingen per denklijn n.a.v. heisessies 9 en 23 februari 2017				
Denklijnen		Specifieke bezuinigingen	Bedragen	
			Structureel	Incidenteel
1. Voorzieningen niveau	A	Sluiten Zwembad	€ 400.000	
	B	Cultureel centrum afstoten en geen MFA	€ 160.000	
	C	Armoedebeleid beperkt verbeteren	€ 55.000	
	D	Beleid WMO vervoer	€ 75.000	
	E	WMO Hulpmiddelenbeleid beperken	€ 10.000	
	F	Ondersteuning buurthuizen stoppen	€ 26.825	
	G	Kinderboerderij	€ 73.000	
		Subtotaal denklijn 1	€ 799.825	

A. Sluiten Zwembad

Het sluiten van het zwembad levert een besparing op van € 400.000. De besparing kan pas geëffectueerd worden in 2021 omdat het contract met Sportfondsen voor exploitatie van het zwembad loopt tot en met 2020.

Het maatschappelijk effect is midden. Het zwembad heeft naast een recreatieve, ontmoetings- en sportieve functie ook een functie in het leren zwemmen van kinderen. Door het sluiten van het zwembad neemt het voorzieningenniveau van Voorschoten af. Dit kan een negatieve invloed hebben op de score van voorschoten als beste woongemeente.

Op korte afstand van Voorschoten zijn echter drie andere zwembaden. in Wassenaar, Leidschendam en Leiden. Het is de verwachting dat Leiden een nieuw zwembad gaat realiseren zeer nabij Voorschoten. Hierin zijn vergelijkbare activiteiten voorzien voor leren zwemmen, activiteiten voor ouderen of recreatief zwemmen. Hier kunnen inwoners uit Voorschoten gewoon aan deelnemen. Het gebruik maken van zwemvoorzieningen door minimagezinnen verandert in principe niet omdat de zwembaden prima te bereiken zijn, de prijzen vergelijkbaar of lager zijn en gebruik gecompenseerd kan worden via minimagebeleid vanuit de Stichting Leergeld.

B. Cultureel centrum afstoten en geen Multi Functionele Accommodatie (MFA)

Het afstoten van het cultureel centrum levert een besparing op van € 160.000. De besparing kan pas geëffectueerd worden in 2021 omdat het contract met Sportfondsen voor exploitatie van het cultureel centrum loopt tot en met 2020. Mogelijk is in overleg een eerdere realisatie mogelijk.

Het maatschappelijk effect is midden. Een aantal activiteiten kan niet meer plaatsvinden op deze plek. Deze activiteiten zullen een andere plek moeten vinden in Voorschoten.

Er is bij het afstoten van het cultureel centrum wel een sterke relatie met het wel of niet realiseren van het project Multifunctionele accommodatie (MFA). Bij de realisatie van de MFA moeten culturele gebruikers ervan, zoals het filmhuis of bibliotheek, marktconforme huur moeten gaan betalen. Als dekking worden de huidige onderhoudskosten van het cultureel centrum ingezet. Als we het MFA willen realiseren met deze dekking vervalt dus de besparing op het cultureel centrum.

C. Armoedebeleid beperkt verbeteren

Dit levert een besparing op van € 55.000. De besparing kan volledig geëffectueerd worden in 2017.

Het maatschappelijk effect is laag. In de Decembecirculaire 2016 hebben we de zogenaamde € 83.307 aan Klijnsmagelden ontvangen om armoedebeleid voor kinderen en ouderen te intensiveren. Voor de besteding van deze middelen is nog geen plan gemaakt. In het voorjaar wordt een armoedeconferentie gehouden. op dat moment kan pas het plan gemaakt worden om

het huidige armoedebelief verder te intensiveren. Hiervoor is naast de al beschikbare middelen van € 49.000,- nog een restant van € 28.307,- van de Klijnsmagelden beschikbaar.

D. Belief WMO vervoer

Door het verder versoberen van de verstrekkingen voor individueel WMO-vervoer kan € 75.000 bespaard worden in 2020.

Het maatschappelijk effect is midden. Er zal bij het indiceren van deze voorziening nog steviger ingezet moeten worden op het gebruik van vrijwilligersvervoer. Ook moet meer worden gezocht naar mogelijkheden om aan te sluiten bij wat inwoners al gewend waren om uit te geven aan vervoer. Er moet nog nader onderzocht worden hoe dit gerealiseerd kan worden en of verdere aanpassing van beleid hiervoor nodig is.

E. WMO hulpmiddelenbeleid beperken

Het WMO-hulpmiddelenbudget kan beperkt worden met € 10.000 vanaf 2018.

Het maatschappelijk effect is midden. Ervan uitgaande dat het aantal cliënten niet zal toenemen is er ruimte om het budget te verlagen. De kosten van hulpmiddelen kunnen verder beïnvloed worden door lagere kwaliteitseisen op te nemen in de aanbesteding van de hulpmiddelen. De aanbesteding loopt in 2017 en de nieuwe afspraken gelden vanaf 2018.

F. Ondersteuning buurthuizen stoppen

Door het stopzetten van het subsidiëren van activiteiten van buurthuizen wordt € 26.825 bespaard vanaf 2019. De subsidies moeten worden afgebouwd waardoor het niet mogelijk is om eerder te besparen.

Het maatschappelijk effect is midden. Met deze middelen worden nu de activiteiten ondersteund van Stichting Assalem, Vereniging Buurthuis Boschgeest Bloemenwijk, Woonzorgcentrum Topaz Vlietwijk voor beheer van buurthuis Vlietwijk en ontmoetingsgroep Islamitische Ouderen en Vereniging Noord-Hofland voor Alettahof.

Als de activiteitensubsidie stopt betekent dat nog niet dat de activiteiten hoeven te stoppen. Mogelijk kunnen er middelen kunnen worden gevonden door fondsen, samenwerkingen met andere partijen, bij andere verenigingen onderdak zoeken en dergelijke. Organisaties moeten dan wel bereid zijn om andere wegen te bewandelen om geld in te zamelen en ook zelf te bekijken of men het met minder geld ook kan doen. Ook contributie vragen voor de activiteiten is een mogelijkheid. Het zou wel kunnen betekenen dat buurtactiviteiten niet meer in de buurthuizen plaatsvinden en dat er leegstand ontstaat. Dan zouden de panden afgestoten kunnen worden.

I. Kinderboerderij niet meer subsidiëren

Het niet meer subsidiëren van de kinderboerderij levert een besparing op van € 73.000. De besparing kan geëffectueerd worden in 2020 omdat het contract loopt tot en met 2019.

Het maatschappelijk effect is midden. In 2013 heeft het college de Vossenhoeve aangewezen als meest geschikte kandidaat voor het overnemen van de verantwoordelijkheid voor de kinderboerderij. Er is met hen een concessieovereenkomst gesloten die loopt tot en met 2019. Daarna kan besloten worden dat deze overeenkomst niet verlengd wordt.

2.2 Denklĳn 2: Lokale heffingen

De gemeentelijke lokale heffingen bestaan uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten.

2.2.1 Belastingen

Onder de belastingen vallen: de onroerendezaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, de hondenbelasting, de toeristenbelasting, de precariobelasting en de reclamebelasting. De opbrengst van de belastingen gaat naar de algemene middelen. Er is in principe geen wettelijke opbrengstlimiet of limiet aan de hoogte van de tarieven. Wel geldt dat de maximale hoogte van de tarieven en de belastingdruk mede afhankelijk is van het maatschappelijk draagvlak.

2.2.2 Bestemmingsheffingen

Onder de bestemmingsheffingen vallen de rioolheffing en de afvalstoffenheffingen. De opbrengst wordt gebruikt voor de dekking van de gemaakte kosten. De bestemmingsheffingen mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Deze heffingen zijn op dit moment al 100% kostendekkend.

2.2.3 Rechten

De rechten omvatten een zeer grote groep belastbare feiten. De belangrijkste hiervan zijn de marktgelden, de begrafenisrechten en de leges. De opbrengst wordt gebruikt voor de dekking van de gemaakte kosten. De bestemmingsheffingen mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Voor de diverse rechten is nog niet in alle gevallen de maximale kostendekkendheid bereikt. Of tarieven ook op 100% kostendekkend niveau kunnen worden vastgesteld hangt af van wettelijke maximumtarieven en eventueel maatschappelijk draagvlak.

2.2.4 Totaal bezuinigingen denklĳn 2 'Leges, heffingen en belastingen'

Bovenstaande voorstellen leiden uiteindelijk tot de volgende concrete bezuinigingen:

Voorstel bezuinigingen per denklĳn n.a.v. heisessies 9 en 23 februari 2017				
Denklĳnen		Specifieke bezuinigingen	Bedragen	
			Structureel	Incidenteel
2. Leges, heffingen en belastingen	A	OZB verhogen	€ 1.025.000	
	B	Extra Ozb woningen	€ 300.000	
	C	Extra OZB NIET-woningen	€ 90.000	
	D	Overige belastingen	€ 87.000	
		Subtotaal denklĳn 2	€ 1.502.000	

A. OZB verhogen

In de conceptbegroting 2017 is de woonlastenbenadering opgenomen in lijn met de gewijzigde BBV-voorschriften. Vanaf 2018 is het niet langer mogelijk om met een vaste rekenrente te werken. Daarnaast is het voordeel op het voordeligere afvalverwerkingscontract ingezet om de afvalstoffenheffing te verlagen. Dit is dus niet meer beschikbaar voor bezuinigingen.

De begroting 2017 heeft geresulteerd heeft in gewijzigde tarieven. Dit moet worden teruggedraaid voor 2018 en verder, zodat in ieder geval de gemiddelde lastendruk terugkomt op het niveau van 2016. Dit levert een opbrengst op van €1.025.000.

B. Extra OZB woningen

Daarnaast moet er nog een verhoging van de OZB plaatsvinden.

Deze OZB-verhoging bestaat uit een verhoging voor woningen en voor niet woningen. Bij deze laatste gaat het om zowel het gebruikers- als het eigenarengedeelte.

Voorgesteld wordt een extra OZB opbrengst voor woningen van in totaal € 300.000.

C. Extra OZB-niet woningen

De extra opbrengst OZB voor niet-woningen bedraagt € 90.000. Dit is procentueel gelijk verdeeld over het eigenaren en gebruikers gedeelte. De totale verhoging gaat in per 2018.

D. Overige belastingen

Hondenbelasting

Vergeleken met buurgemeente Wassenaar liggen de tarieven voor hondenbelasting in Voorschoten veel lager. Om tarieven te harmoniseren en daarmee op een gelijk niveau te brengen meten de tarieven met ongeveer 60 % stijgen. Dit levert € 47.000 op.

Toeristenbelasting

Op nacalculatiebasis is de opbrengst van de toeristenbelasting € 32.000 hoger dan geraamd. Dit komt door een toename van het aantal overnachtingen. Hiermee komt de totale opbrengst op € 99.000 voor 2016. Voorgesteld wordt om de toeristenbelasting met 10 % te laten stijgen. Daarmee kan een totale verhoging van € 40.000 voor 2018 worden ingeboekt.

2.3 Denklĳn 3: Subsidies

De gemeente Voorschoten geeft ongeveer € 1,9 miljoen uit aan subsidies. Subsidies worden ingezet om beleidsdoelen te realiseren, activiteiten te faciliteren of voorzieningen te ondersteunen. Dit draagt bij aan een goed leefklimaat, sterk verenigingsleven en goede sociale infrastructuur in Voorschoten. Het is aan de raad hoeveel budget hiervoor wordt ingezet. Van dit budget wordt ongeveer € 1,3 miljoen uitgegeven aan wettelijke taken en taken in het sociaal domein (zorg).

In dit voorstel is er voor gekozen om activiteiten op het gebied zorg te blijven ondersteunen, maar niet meer de activiteiten op het gebied van sport, cultuur en onderwijs. Een groot deel van deze activiteiten zouden zichzelf in stand moeten kunnen houden zonder subsidie.

Kiezen voor deze lijn in subsidieverstrekking moet nog in beleid worden vastgelegd.

2.3.1 Totaal bezuinigingen denklĳn 3 'Subsidies'

Bovenstaande voorstellen leiden tot de volgende concrete bezuinigingen:

Voorstel bezuinigingen per denklĳn n.a.v. heisessies 9 en 23 februari 2017				
Denklĳnen		Specifieke bezuinigingen	Bedragen	
			Structureel	Incidenteel
3. Subsidies	A	Stoppen subsidiëren sociaal raadslieden	€ 29.856	
	B	Beperken budget compensatie meerkosten tot alleen collectieve ziektekosten	€ 67.000	
	C	Jeugdledensubsidie stoppen	€ 33.060	
	D	Subsidie culturele verenigingen, prijzen, bijeenkomsten stoppen	€ 45.000	
	E	Bijdrage leefbaarheid/ wijkbeleid stoppen	€ 12.500	
	F	Verminderen bijdrage Voor Elkaar	€ 36.000	
	G	Verlagen subsidie algemene gezondheidszorg en vrijwilligersorganisaties	€ 11.090	
	H	Stoppen subsidiëren speltheek, vakantiekas stoppen en Jes Rijnland	€ 20.000	
	I	Inzet jeugd en jongerenwerk 10% reduceren	€ 18.000	
	J	Subsidies lokaal onderwijs beleid verminderen	€ 38.079	
		Subtotaal denklĳn 3	€ 310.585	

A. Stoppen subsidiëren sociaal raadslieden

Door het niet meer subsidiëren van deze activiteit wordt € 29.856 bespaard vanaf 2019. De subsidie moet worden afgebouwd en de mogelijke alternatieven moeten meer vorm krijgen waardoor het niet mogelijk is om eerder te besparen. Voor 2019 zal het budget gehalveerd worden en voor 2020 wordt het budget op € 0, - gezet.

Het maatschappelijk effect is hoog. De Sociaal Raadslieden vallen onder Kwadraad, Zij geven advies en informatie over alles wat te maken heeft met wetten, regels en sociale voorzieningen. Als de subsidie stopt zal ook de activiteit stoppen. Dit kan mogelijk leiden tot grotere problematiek voor onze inwoners bijvoorbeeld door huisuitzettingen en/of schulden. Een deel van de activiteiten kan mogelijk opgepakt worden door de formulierenbrigade die Voor Elkaar aan het inrichten is.

B. Beperken budget compensatie meerkosten tot alleen collectieve ziektekosten

Dit budget kan verminderd worden met € 67.000 vanaf 2017. Het maatschappelijk effect is laag. Dit budget is bedoeld voor financiële tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten als zij extra kosten maken. Daarnaast is er een aanvullende collectieve ziektekostenverzekering afgesloten. Het huidige budget wordt niet helemaal gebruikt en uitgaande van een gelijk klantenaantal kan het budget verlaagd worden.

C. Jeugdledensubsidie stoppen

Door het niet subsidiëren van jeugdleden bij sportverenigingen wordt € 33.060 bespaard vanaf 2019. De subsidies moeten worden afgebouwd waardoor het niet mogelijk is om eerder te besparen. Voor 2018 zal het budget gehalveerd worden en voor 2019 wordt het budget op € 0, - gezet.

Het maatschappelijk effect is midden. Het gaat om subsidies (voor jeugdleden) aan diverse sportverenigingen in Voorschoten bijvoorbeeld badminton, vissen, hockey en voetba. Er zit een zeer klein bedrag in als vrijwilligersbijdrage. Alle verenigingen leveren een grote bijdrage aan een sterk vereningsleven, de leefbaarheid en de goede sociale infrastructuur in Voorschoten. Het wegvallen van deze subsidie zouden de verenigingen moeten opvangen door hun contributie te verhogen. Via het minimabeleid kunnen minder draagkrachtige inwoners gecompenseerd worden.

D. Subsidie culturele verenigingen, cultuurprijs, -raad, -bijeenkomsten stoppen

Door het niet meer subsidiëren van deze activiteiten voor inwoners wordt € 45.000 bespaard vanaf 2019. De subsidies moeten worden afgebouwd waardoor het niet mogelijk is om eerder te besparen. Voor 2018 zal het budget gehalveerd worden en voor 2019 wordt het budget op € 0, - gezet.

Het maatschappelijk effect is midden. Het gaat om subsidies aan diverse culturele verenigingen in Voorschoten bijvoorbeeld museum, harmonie, koor, kunstkring, toneel, filmtheater, voor hun activiteiten. Alleen de activiteit van de bibliotheek met B plus C wordt nog gesubsidieerd. Alle verenigingen en organisaties leveren een grote bijdrage aan een sterk vereningsleven, de leefbaarheid en de goede sociale infrastructuur in Voorschoten. Het wegvallen van deze subsidie zouden de verenigingen of organisaties moeten kunnen opvangen door wellicht hun contributie te verhogen. Via het minimabeleid kunnen minder draagkrachtige inwoners gecompenseerd worden.

E. Bijdrage leefbaarheid / wijkbeleid stoppen

Er is een budget van € 12.500 beschikbaar voor de uitvoering van het wijkbeleid. Dit budget kan per 2018 gestopt worden.

Het maatschappelijk effect is midden. Het zijn middelen die ingezet worden om aan te haken bij burgerinitiatieven en bewonersparticipatie. bij het wegvallen van deze middelen zal het moeilijker zijn om inwoners te stimuleren en te faciliteren om zelf initiatieven op te pakken.

F. Verminderen bijdrage Voor Elkaar

Het verlagen van het subsidiebudget van Voor Elkaar levert een besparing op van € 36.000 vanaf 2019. De subsidies moeten worden afgebouwd waardoor het niet mogelijk is om eerder te besparen. Voor 2018 zal het budget gehalveerd worden, voor 2019 wordt het budget op € 0, - gezet.

Het maatschappelijk effect is hoog. Het zijn subsidie voor brede welzijnsactiviteiten. Welzijnswerk is van belang voor het realiseren van de transformatieopgave in het sociaal domein. Verminderen van subsidie betekent dat er door Voor Elkaar keuzes gemaakt moeten worden door n welke activiteiten ze wel of niet doen.

G. Verlagen subsidie algemene gezondheidszorg en vrijwilligersorganisaties

Door het verlagen van het budget voor deze subsidies moet een aantal subsidies voor vrijwilligersactiviteiten en algemene gezondheidszorg worden gestopt. Dit levert een besparing op van € 11.090 vanaf 2019. De subsidies moeten worden afgebouwd waardoor het niet mogelijk is om eerder te besparen. Voor 2018 zal het budget gehalveerd worden, voor 2019 wordt het budget op € 0, - gezet.

Het maatschappelijk effect is hoog. Het gaat om subsidies aan diverse organisaties zoals Zonnebloem, Alzheimer café, Vlietlandenrit, Stichting Welzijn & Zorg Doven, Reuma Patiëntenvereniging, Vrouwenennetwerk, Gilde Samenspraak, Comité autotocht, Buddynetwerk, Leidse Rechtswinkel. Alleen de Cirkelbus en de Hospice krijgen dan in deze categorie nog subsidie. Al deze organisaties leveren een bijdrage aan het sociaal domein en de goede sociale infrastructuur in Voorschoten. Het wegvallen van deze subsidies kan ertoe leiden dat deze activiteiten verdwijnen of dat Voorschotense inwoners er geen gebruik meer van kunnen maken.

H. Stoppen subsidiëren spelothek, vakantiepas stoppen en Jes Rijnland

Door het niet meer subsidiëren van deze activiteiten voor kinderen wordt € 20.000 bespaard vanaf 2019. De subsidies moeten worden afgebouwd waardoor het niet mogelijk is om eerder te besparen. Voor 2018 zal het budget gehalveerd worden voor 2019 wordt het budget op € 0, - gezet.

Het maatschappelijk effect is laag voor speelothek en vakantiepas, en midden voor Jes Rijnland. Mogelijk kan de Speelothek de activiteiten op een andere manier organiseren. De vakantiepas is een boekje voor basisschoolkinderen met activiteiten en kortingsbonnen in de regio in de zomervakantie. Jes Rijnland biedt onder andere via het CJG preventieve jeugdactiviteiten aan. Deze activiteiten vervallen dan zeer waarschijnlijk.

I. Inzet jeugd en jongerenwerk 10% reduceren

Door het verminderen van het subsidiëren van het jongerenwerk wordt € 18.000 bespaard vanaf 2019. Het contract loopt tot en met 2018.

Het maatschappelijk effect is hoog. Er zijn minder uren preventief jongerenwerk beschikbaar waardoor er minder activiteiten zullen zijn, minder groepsaankpak ingezet kan worden en minder toeleiding naar het CJG mogelijk zal zijn.

J. Subsidies lokaal onderwijsbeleid verminderen

De subsidies voor basisscholen voor schoolbegeleiding en schoolsportcommissie kunnen gestopt worden. Dit levert een besparing op van € 38.079 in 2019 (€34.160 schoolbegeleiding en € 3.919 voor schoolsportcommissie). De subsidies moeten worden afgebouwd waardoor het niet mogelijk is om eerder te besparen. De besparing kan in 2020 gerealiseerd worden.

Het maatschappelijk effect is midden. Schoolbegeleiding gaat om de tegemoetkoming in de begeleiding van kinderen met bijvoorbeeld dyslexie, faalangst en dergelijk. die extra begeleiding nodig hebben. Dit is primair een taak van schoolbesturen zelf. De scholen krijgen daar bekostiging voor vanuit het samenwerkingsverband passend onderwijs, maar de gemeente ondersteunt daar ook bij naar rato van het aantal leerlingen per school. De schoolsportcommissie organiseert sportdagen voor alle basisscholen. Het huren van locaties en wat aanverwante zaken wordt door de gemeente gesubsidieerd.

De andere subsidies voor lokaal onderwijsbeleid zoals vakleerkrachten gymnastiek, voor- en vroegschoolse educatie/peuterspeelzaalwerk worden voortgezet.

2.4 Denklijn 4: Verzilveren bezit

2.4.1 Lopende verkopen panden

Hieronder is een overzicht opgenomen van panden waarbij het voortzetten van de exploitatie wordt heroverwogen en panden waarbij het verkoopproces reeds is ingezet. Lopende verkooptrajecten zijn vaak langlopende trajecten op locaties waar sprake is van herontwikkeling. Als er een bestemmingswijziging nodig is om de verkoopopbrengst te kunnen genereren is dit traject afhankelijk van uitkomsten van onderhandelingen met huidige gebruikers, participatie, besluitvorming en juridische procedures. Inzetten op winstmaximalisatie zou dit proces kunnen versnellen.

OBJECTEN ONDER HEROVERWEGING	
Leidseweg 25	Gemeentehuis
Koningin Julianalaan 55	Basement
Koninklijke Marinelaan 21	Uitvoerend Bedrijf
Hofweg 47	Opslag gemeente
Wijngaardenlaan 4	Bibliotheek
Prinses Marijkelaan 4	Cultureel Centrum
Prinses Marijkelaan 2 (deel PSZ)	Peuterspeelzaal
Prinses Marijkelaan 2	Opvang statushouders
OBJECTEN IN VERKOOPPROCES	
A. van Leeuwenhoekskade 37 <i>[vereniging heeft belangstelling om pand te kopen]</i>	Muziekvereniging
Rouboslaan 50	Ambtswoning
Raadhuislaan 41 <i>[onderdeel complex Goedenraad]</i>	Woning
Raadhuislaan 43 <i>[onderdeel complex Goedenraad]</i>	Fitness Goedenraad
Raadhuislaan 45 <i>[onderdeel complex Goedenraad]</i>	Leegstand
Raadhuislaan 47 <i>[onderdeel complex Goedenraad]</i>	Leegstaande gymzaal
Professor Van der Waalslaan 26	Leegstand
Professor Einsteinlaan 5	Leegstand
Johan Willem Frisolaan 18	Leegstaande gymzaal
Voorstraat 11	Tandarts
Kerkepad 2	Leegstaande woning
Kerkepad 4	Woning

2.4.2 Ontwikkellocaties bezien

Het bezien van ontwikkellocaties valt uit drie aspecten uiteen: het faseren van ontwikkellocaties van derden, het nader bezien van nieuwe ontwikkellocaties en het inzetten op winstmaximalisatie.

De gemeente begeleidt herontwikkeling door derden. Dit kunnen particulieren zijn of ontwikkelaars. Op dit moment gaat het om de locaties Arsenaal/Segaar, Starrenburg III en Intratuin. Het faseren hiervan heeft de gemeente niet in eigen hand maar zij kan er wel op sturen dat niet alle locaties tegelijk begeleid hoeven te worden.

Voorrang kan worden gegeven aan locaties waar de gemeente grondeigendom in kan brengen of waar nog bovenwijkse kosten te verhalen zijn. Kanttekening is dat de grondeigenaren een verzoek om bestemmingsplanwijziging in kunnen dienen. De gemeente moet dit in behandeling nemen.

Het is ook mogelijk om nieuwe locaties te ontwikkelen zoals het ijsbaanterrein of om besluitvorming over locaties te herzien. Bijvoorbeeld door de locatie V.d. Waalslaan meer te bebouwen. een duidelijke lijn hierover is nodig, omdat nieuwe locaties en herbezinning maatschappelijke onrust met zich meebrengt.

Het inzetten op winstmaximalisatie vraagt dat de gemeente bestaande beleidskaders als de woonvisie en structuurvisie voorlopig stop zet. Dat betekent afzien van de norm voor het percentage sociale woningbouw en meer bebouwing toestaan op locaties.

2.4.3 Betaald parkeren

De mogelijkheid voor betaald parkeren levert geen (groot) financieel voordeel op. Gezien de beperkte parkeercapaciteit zullen de investeringen en personele gevolgen (extra formatie voor de handhaving en inning) nagenoeg de extra inkomsten opslokken. Dit is gebleken uit een onderzoek van de VNG bij andere gemeenten van vergelijkbare grootte.

2.4.4 Totaal bezuinigingen denklijn 4 'Verzilveren bezit'

Bovenstaande voorstellen leiden tot de volgende concrete bezuinigingen:

Voorstel bezuinigingen per denklijn n.a.v. heisessies 9 en 23 februari 2017					
Denklijnen		Specifieke bezuinigingen		Bedragen	
				Structureel	Incidenteel
4. Verzilveren bezit	A	Gezamenlijke huisvesting		PM	
	B	Kostendekkende huren nader onderzoeken		PM	
		Subtotaal denklijn 4		€	-

A. Gezamenlijke huisvesting

Zie onderbouwing hoofdstuk 3.3.

B. Kostendekkende huren nader onderzoeken

Zie onderbouwing hoofdstuk 3.2.

2.5 Denklijn 5: Slim investeren

2.5.1 Andere financieringsvorm rollend materieel

Gelet op de financiële omstandigheden kan het wenselijk zijn een andere financieringsmethode te hanteren voor tractiemiddelen in het gesloten systeem. Het alternatief, in de vorm van financial lease, maakt dat er geen vreemd vermogen nodig is. Wel betekent dit een jaarlijks een bedrag voor het leasen. De verwachting is dat deze kosten hoger liggen dan de kosten van financiering door middel van kapitaallasten. Daarom is deze methode van financiering in theorie alleen geschikt voor tractiemiddelen in het gesloten systeem. De kosten worden dan betrokken bij de tariefbepaling voor de rioolheffing en / of afvalstoffenheffing in 2018. De vraag daarbij is echter of het wenselijk is de belastingbetaler hogere lasten door te berekenen op basis van een andere financieringsmethodiek van rollend materieel, waarbij het voor de gemeente geen financieel voordeel oplevert

2.5.2 Versneld uitvoeren van LED-verlichting

Zie concept-raadsinformatiebrief:

In het raadsvoorstel bij de in juli 2016 vastgestelde beheerplannen, is aangegeven dat financiële overwegingen een duidelijke stempel hebben gedrukt op de snelheid van vervanging. Het college heeft gekozen voor spreiding van de kosten. In de raadsvergadering is toegezegd dat onderzocht wordt of versnelde vervanging door LED verlichting mogelijk is. Naar aanleiding van de vragen en het herstelplan is een nadere kostenberekening uitgevoerd. Uit de kostenberekening blijkt dat het versneld uitvoeren van de openbare verlichting met LED geen besparing oplevert. Dit komt doordat de kapitaallasten van de investering niet opwegen tegen de besparingen op energie, remplace en de dotatie in de voorziening.

Het kostennadeel over twintig jaar bedraagt circa € 141.000. bovendien zijn het investeringsplafond en schuldenplafond voor 2017 al bereikt . Voor het versneld uitvoeren is namelijk eene eenmalige investering benodigd van ca. € 1.250.000. Het college vindt het daarom niet wenselijk om de openbare verlichting in één keer te voorzien van LED. Het advies is om het beheerplan te volgen. In beide gevallen zal uiteindelijk het doel, een zuinige en ongestoorde openbare verlichting in de gemeente Voorschoten gehaald kunnen worden

2.5.3 Zonnepanelen op alle gemeentelijke accommodaties

Investerings voor bijvoorbeeld zonnepanelen verdienen zich pas na vijf tot tien jaar terug. Nagenoeg alle accommodaties staan op de nominatie om binnen vijf jaar verkocht te worden. Omdat duurzaamheidsmaatregelen slechts beperkt waardeverhogend zijn voor de verkoopwaarde van de panden betekent nu investeren een groot risico op desinvesteringen.

2.5.4 Totaal bezuinigingen denklijn 5 'Slim investeren'

Bovenstaande voorstellen leiden uiteindelijk naar aanleiding van de heisessies met de raad op 9 en 23 februari jl. tot de volgende concrete bezuinigingen:

Voorstel bezuinigingen per denklijn n.a.v. heisessies 9 en 23 februari 2017				
Denklijnen		Specifieke bezuinigingen	Bedragen	
			Structureel	Incidenteel
5. Slim investeren	A	Herontwikkeling ijsbaanterrein		
		Subtotaal denklijn 5		

A. Herontwikkeling Ijsbaanterrein

Voor de locatie ijsbaanterrein is een analyse gemaakt. Bij volledige bebouwing met woningen kunnen de opbrengsten richting € 2 miljoen gaan. De exacte opbrengst is afhankelijk van het aandeel sociale woningbouw en de kosten voor het bouw-en woonrijpmaken en onderzoeken. Complicerende factor is het bestaand beleid ten aanzien van de groenstructuur. Niet meegenomen is dat de huidige gebruikers waarschijnlijk vervangende ruimte/plaats verwachten en verplaatsingskosten hebben. Er is een hoog risico op maatschappelijke weerstand.

2.6 Denklĳn 6: Onderhoud buitenruimte

2.6.1 Verlagen onderhoudsniveau

Alle kapitaalgoederen in de gemeente worden op basis van de in juli 2016 vastgestelde beheerplannen (2016-2020) onderhouden op CROW-niveau B. Eventuele verlaging van het onderhoudsniveau naar niveau C kan op de korte termijn een jaarlijkse besparing opleveren. De omvang van die besparing en de gevolgen voor de toekomst vragen nog nader onderzoek. In zijn algemeenheid moet daarbij wel opgemerkt worden dat voor het beheren van de openbare ruimte vanuit het kenniscentrum CROW, diverse landelijk opererende adviesbureau's en ervaringen binnen de gemeente en daarbuiten gebleken is dat een basisniveau (B) de meest optimale kosten/baten verhouding biedt. Op een hoger onderhoudsniveau wordt meer geld uitgegeven dan strikt noodzakelijk voor een verantwoord beheer maar bij een lager niveau is de kans op kapitaalvernietiging aanwezig omdat sneller zwaardere maatregelen noodzakelijk zijn.

Op basis hiervan zijn de kosten voor het beheren van de kapitaalgoederen in de beheerplannen doorgerekend op een niveau B. Wat betreft onder andere wegen, riolering en openbare verlichting heeft uitgesteld groot onderhoud in het verleden al geleid tot zichtbare kapitaalvernietiging. Bovendien is het de vraag hoe de financieel toezichthouder zal reageren op structurele verlaging van het onderhoudsniveau vanwege het risico kapitaalvernietiging op lange termijn. Niet voor niets heeft de Provincie aangedrongen op actualisering van de beheerplannen (periode 2016-2020) om de financiële vertaling van het onderhoud zichtbaar te krijgen in de meerjarenramingen.

In dat kader is van belang in de vastgestelde beheerplannen 2016-2020 (raadsbesluit 7 juli 2016) uit budgettaire overwegingen al (financiële) ingroeivarianten zijn doorgevoerd. Op grond daarvan is voor de exploitatielasten van het beheerplan Water een financieel voordeel voor 2017 doorgevoerd van ruim € 120.000 en is door lagere dotaties aan de voorzieningen voor de overige kapitaalgoederen een voordeel ingeboekt van € 675.000. Het totale voordeel in de begroting 2017 is derhalve € 795.000. Daarnaast is bij amendement 100493 (op de niet-goedgekeurde begroting 2017) van 10 november 2016 besloten om € 145.000 in mindering te brengen op de bijdrage 2017 van de beheerplannen. In totaliteit dus een bedrag van € 940.000.

Voor meer uitbesteding van taken in de openbare ruimte geldt dat al veel repeterende werkzaamheden, gespecialiseerd werk en overige (sociale) werkzaamheden worden uitbesteed aan derden. De werkzaamheden in de openbare ruimte in Voorschoten gebeuren door een relatief kleine kernbezetting.

2.6.2 Totaal bezuinigingen denklĳn 6 'Onderhoud buitenruimte'

Bezuiniging op basis van amendement 100493 d.d. 10 november 2016:

Voorstel bezuinigingen per denklĳn n.a.v. heisessies 9 en 23 februari 2017				
Denklĳnen		Specifieke bezuinigingen	Bedragen	
			Structureel	Incidenteel
6. Onderhoud buitenruimte	A	verlagen onderhoudsniveau obv beheerplannen 2017	€ 145.000	
		Subtotaal denklĳn 6	€ 145.000	

A. Verlagen onderhoudsniveau op basis van de beheerplannen 2017

Amendement 100493 (op de niet-goedgekeurde begroting 2017) van 10 november 2016 is besloten om € 145.000 in mindering te brengen op de bijdrage 2017 van de beheerplannen.

2.7 Denklijn 7: Terug naar de kern

Kerntakendiscussie Voorschoten

2.7.1 Inleiding

In het licht van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 en het opstellen van de verkiezingsprogramma's eind 2017 is het wenselijk om de kerntakendiscussie dit jaar nog te voeren en af te ronden. Zo kunnen heldere politiek-bestuurlijke keuzes voorgelegd kunnen worden aan de Voorschotense gemeenschap.

De taken van de gemeente zijn te onderscheiden in twee categorieën, medebewindstaken en autonome taken. De meeste taken (ongeveer 85%) op lokaal niveau zijn medebewindstaken (bron: D.J. Elzinga, 2010). Het gaat dan om het verplicht uitvoeren van nationaal beleid en van nationale wettelijke regelingen. Afhankelijk van het onderwerp en bijvoorbeeld de financiële ruimte is hierbij sprake van meer of minder beleidsruimte voor de gemeente. Zo kent het organiseren van verkiezingen geen beleidsruimte (dat moet immers overal op dezelfde manier), terwijl bij de uitvoering van bouw- en woningtoezicht eigen keuzes gemaakt kunnen worden in bijvoorbeeld de intensiteit van toezicht en handhaving.

De begroting is een weergave van onder andere de kerntaken van de gemeente. In de begroting staat aangegeven waar de gemeente zich wel en waar ze zich niet mee bezig houdt. Dat ligt ook vast in het coalitieakkoord. Vooral de openbare ruimte, het onderwijs, de zorg en het ondernemersklimaat krijgen daarin veel aandacht.

2.7.2 Doel van de kerntakendiscussie

Het doel van de kerntakendiscussie is om de essentiële en niet-essentiële taken van de gemeente in beeld te brengen. De bedoeling is dat Voorschoten vanaf 2018 beschikt over een passend takenpakket dat past bij de schaal van de gemeente en binnen een gezonde financiële huishouding.

Voor de kerntakendiscussie moet er een analyse plaatsvinden van alle werkzaamheden van de acht begrotingsprogramma's: wat behoort tot de wettelijke taken en wat niet? Een voorbeeld is bijgevoegd op inzamelingskosten en afstoten (privatiseren) van de begraafplaats.

De gemeente voert wettelijke taken uit, waaraan in diverse variaties van verplichtend en uitvoerend voorschriften verbonden zijn. De mate van beïnvloedbaarheid is in de afweging om zo'n taak wel of niet uit te voeren (of uit te besteden) erg belangrijk.

De mate van beïnvloedbaarheid van budgetten van taken is sterk afhankelijk van de beleidsvrijheid die de gemeente heeft. Taken met een grote beleidsvrijheid kunnen dus makkelijker aangepast worden. De keuze of bepaalde taken kerntaken zijn of niet hebben gevolgen voor de formatie, dan wel uitbesteding van formatie.

Een kerntaak van de gemeente hoeft niet persé door de gemeente zelf te worden uitgevoerd. Een voorbeeld is het innen van de belastingen. Dit heeft de gemeente uitbesteed aan de BSGR.

De benchmark van de ambtelijke organisatie door het bureau Berenschot geeft aan dat er op dat vlak niet veel te halen valt. De koers zal dan ook meer zitten in het wel dan niet uitvoeren of uitbesteden van wettelijke taken.

De uitgangssituatie voor het uitvoeren van taken kan als volgt zijn. Uitgaande van de sterke sociale samenhang binnen de gemeente richten we op:

- De eigen kracht van onze inwoners;
- Het verbinden van de inwoners met de gemeente onderling;
- Het uitvoeren van taken wordt aan anderen overgelaten of geschiedt door samenwerken.

Hoe ver de gemeentelijke inzet en bemoeienis precies moeten gaan om de gemeentelijke doelen te halen is niet altijd duidelijk. Door de kerntakendiscussie is dat ook niet altijd per onderwerp vast te stellen. We hebben daarom voor de volgende systematiek gekozen:

- Anderen op hun verantwoordelijkheid aanspreken en pas wanneer dat niets blijkt op te leveren om zelf in actie te komen;
- Niet meer moeten doen dan nodig is en niet langer dan nodig;
- Afspraken maken met groepen in de bevolking over onderlinge rolverdeling. "als jullie dat doen, doen we als gemeente dit". En samen: "Zo doen wij dat";
- Vrijwilligerswerk stimuleren en daarvoor ook de sociale samenhang van wijken, kernen en dorpen bevorderen;
- Accepteren dat wanneer anderen verantwoordelijk zijn, zij kunnen falen en dat dit schade op kan leveren. De verantwoordelijkheid voor de schade is ook naar anderen verlegd.

2.7.3 Afstoten (privatiseren) begraafplaats

Begraafplaatsen vormen een gesloten systeem, besparingen worden verrekend met de begraafplaatstarieven.

Om de consequenties van privatiseren van de begraafplaats Rosenberg duidelijk te maken moet er gekeken worden naar haalbaarheid, wenselijkheid en de financiële gevolgen. Het totale onderzoek gebeurt door een externe partij en zal een aantal maanden in beslag nemen. Ook in 2012/2013 was deze vraag aan de orde. Destijds is volstaan met een quickscan naar de mogelijkheden tot privatiseren. De conclusie was dat er nagenoeg geen marktpartijen te vinden zijn die de exploitatie van een begraafplaats op zich willen nemen. Marktpartijen tonen alleen interesse indien er een uitvaartcentrum en crematorium aanwezig zijn, of wanneer die gebouwd mogen worden. Een aula is aanwezig, er is geen (plan voor een) crematorium. Daarnaast is het vraag welke bezuiniging het oplevert. Deze opvattingen zijn nu, in 2017, nog steeds actueel.

Het huidige negatieve saldo in de begroting wordt overigens sterk beïnvloed door de mate van toerekening van de mensuren. Beter zou zijn de inkomsten en uitgaven goed inzichtelijk te maken en daar nog actiever op te gaan sturen opdat er een kostendekkende voorziening gerealiseerd wordt.

Bij een privatisering zal de gemeentelijke regie verdwijnen en wordt de gemeentelijke begraafplaats een 'bijzondere begraafplaats'. Hiervoor is ontheffing van Gedeputeerde Staten nodig is omdat een gemeente verplicht is tot het hebben van een gemeentelijke begraafplaats. Privatisering is een langdurig proces. Op korte termijn zijn dan ook extra kosten (uren, frictiekosten e.d.) aan de orde, terwijl het op de langere termijn geen forse bezuiniging lijkt te zijn.

2.7.4 Privatiseren afvalinzameling

Op basis van IV3 onderzoek uit 2015 (zie de bijlage bij het herstelplan) zou de conclusie getrokken kunnen worden dat Voorschoten duurder is dan de vergelijkende gemeenten. Opmerking daarbij is dat met ingang van 2016 het nieuwe verwerkingscontract (aanbesteding) voor Voorschoten is ingegaan en daarmee op jaarbasis een besparing van € 450.000,-- is gerealiseerd. Het nadeel slaat daarmee om in een voordeel. Voorschoten is goedkoper in vergelijking tot andere gemeenten.

Een vergelijking met Wassenaar (Avalax gemeente) geeft een efficiëntere inzameling door Voorschoten te zien voor een zeer substantieel bedrag. Nader onderzoek is nodig om te bezien of een andere vorm van uitbesteding/privatisering dan deelname aan Avalax financiële voordelen kan bieden. De vraag is of een gemeente van de grootte van Voorschoten interessant genoeg is voor een private marktpartij (resttafval, gft en grof vuil). Bovendien is de overtuiging dat de afvalinzameling in Voorschoten efficiënt werkt en haar taken (afvalinzameling, legen prullenbakken, kolkenzuigen, vegen en onkruidbestrijding op verharding) efficiënt uitvoert.

2.7.5 Vuil ophalen in 4 dagen in plaats van 5

Onderzocht is of door een andere inzamelfrequentie nog meer efficiency kan worden behaald. In het nieuw vastgestelde afvalbeleidsplan staat verdere afvalscheiding centraal. Om die reden is er voor gekozen het oud papier iedere 2 weken huis-aan-huis op te gaan halen. Dat is een verdubbeling ten opzichte van de huidige situatie.

Op het moment dat dit ingaat wordt de inzameling van het huishoudelijk afval gaan in vier dagen uitgevoerd. Dit impliceert iets grotere wijken en wat langere dagen voor de inzameldienst. Belangrijkste reden is de koppeling met het huis-aan-huis ophalen van papier dat we dan óók eens in vier dagen gaan doen. Voorschoten wordt hiervoor in vier geografisch logische delen geknipt. Het komt er in het kort op neer dat we maandag t/m donderdag restafval halen, het papier wordt dinsdag t/m vrijdag gehaald.

2.7.6 Speelruimteplan herzien (minder kleine speeltuintjes)

In 2009 is het Speelruimteplan vastgesteld. Uitgangspunt daarin is de landelijke 3% norm aan speelruimte. De speelplekken zijn opgedeeld naar leeftijdsklassen. Voor iedere leeftijdsklasse wordt gestreefd naar een volledige dekking in de gemeente. De gemeente heeft per heden 91 speelplekken.

De afgelopen jaren is met de uitvoering van het Speelruimteplan heel wat veranderd. Zo zijn speelplekken aangepast op de doelgroep en zijn dertien speelplekken opgeheven. Het opheffen ging in veel gevallen met weerstand gepaard.

De huidige landelijke tendens is inzetten op grotere speelplekken voor de wijk en minder kleine speelplekken (0-6 jaar) te faciliteren. Momenteel wordt dit langzaamaan ingezet. Completere en uitdagendere centrale speelplekken leveren te zijner tijd op onderhoudsniveau een beperkte bezuiniging op.

Het opheffen van kleine speelplekken, zonder dat de grote speelplekken overigens zijn aangepast kan versneld plaatsvinden door kleine speelplekken op te heffen. Dit levert een directe bezuiniging op. Denk hierbij aan een vermindering van het onderhoudsbudget van €5.000 - €7.500 per jaar bij het opheffen van ongeveer twintig kleine speelplekken

2.7.7 Haventje uitbreiden en liggeld verhogen

Het gaat hier om het haventje bij de Molenlaan. Dit is in pacht gegeven aan de watersportvereniging. De vereniging brengt liggeld in rekening bij de leden die gebruik maken van een ligplaats. Verhoging van de pachtsom aan de watersportvereniging is dus de enige mogelijkheid voor de gemeente. Onderzocht kan worden of dit en zo ja in hoeverre en per wanneer, contractueel mogelijk is. Daarnaast moeten ook de mogelijke gevolgen voor de vennootschapsbelasting worden onderzocht.

2.7.8 Totaal bezuinigingen denklijn 7 'Terug naar de kern'

Bovenstaande voorstellen leiden tot de volgende concrete bezuinigingen:

Voorstel bezuinigingen per denklijn n.a.v. heisessies 9 en 23 februari 2017				
Denklijnen		Specifieke bezuinigingen	Bedragen	
			Structureel	Incidenteel
7. Terug naar de kern	A	Beperken ondersteuning duurzaamheidsinitiatieven	€ 10.000	
	B	Stoppen Platform duurzaamheid	€ 5.000	
	C	Bestuursondersteuning en rekenkamer versoberen, burgerleden max 1 per fractie en notuleren vergaderingen	€ 21.000	
	D	Onderhoud sportterreinen stoppen	€ 50.000	
	E	Centrum management	€ 10.000	
	F	Stoppen platform hoogspanning	€ 3.500	
	G	Vermindering ondersteuning college	€ 10.000	
	H	Bijdrage adviesraden halveren CAW, cliëntenraad W&I, platform gehandicapten, VAC	€ 20.000	
	I	Vervallen huur WMO loket	€ 33.000	
	J	Versoberen representatiebudgetten	€ 20.000	
		Subtotaal denklijn 7	€ 182.500	

A. Beperken ondersteuning duurzaamheidsinitiatieven

De genoemde € 10.000 maakt deel uit van de jaarlijkse middelen voor milieutaken. Die bedragen in totaal € 47.000, exclusief gemeentelijke deelnemersbijdrage ODWH. Uit dit budget worden structurele lasten voor webhosting, licenties, bijdragen, abonnementen en lidmaatschappen bekostigd. en, GPR-rekeninstrument (duurzaam bouwen), webhosting geluidbelastingkaart, webhosting Enervisa (etaleren klimaatprojecten) en webhosting bodemkwaliteitskaart. Daarnaast wordt het budget ingezet om te voldoen aan incidentele wettelijke verplichtingen zoals kosten voor monitoring bodemkwaliteit, geluidsbelastingkaart, actieplan geluid en bodembeheerplan.

In het huidige budget is ook ruimte voor (incidentele ondersteuning van) duurzame initiatieven. In 2016 ging het om Klimaatstraatfeest, bijdrage regentonactie kinderboerderij, kosten organisatie informatieavond duurzame energie (i.s.m. Klimaat In Jouw Straat), inhuur Duurzaam Bouwloket en organisatie informatieavond t.b.v. wijkaanpak verduurzaming particuliere woningen Adegeest, kosten voor het faciliteren van Zon Op Voorschoten (particulier initiatief tot opwekking zonne-energie), w.o. kosten van externe adviseurs (advocaat + constructeur), en kosten voor de ontwikkeling van een Warmte Transitie Atlas. Een korting van € 10.000 op het budget zal voornamelijk tot gevolg hebben dat de gemeente duurzame initiatieven in veel mindere mate kan stimuleren/steunen/faciliteren. Behalve de reserve duurzaamheid zijn er dan nauwelijks financiële middelen voor ondersteuning van duurzaamheidsinitiatieven.

Maatschappelijk effect:

- 1) Gemeente kande verduurzaming van de samenleving minder stimuleren;
- 2) Minder CO2-reductie;
- 3) Negatief effect op duurzaamheidsimago gemeente =omdat vaker 'nee' moet worden verkocht;

B. Stoppen Platform duurzaamheid

Het Platform Duurzaamheid Voorschoten is een adviesorgaan dat is ingesteld om het college van B&W van advies te dienen bij alle beleidsvoornemens die raakvlakken hebben met duurzaamheid.. Het gaat vooral om plannen op het vlak van milieubeleid, ruimtelijk beheer, groenbeheer, water, afvalverwerking en verkeer. Maar ook in tal van andere plannen komen (zijdelings) duurzaamheid en milieu aspecten aan de orde. Bijvoorbeeld in bouwplannen, energieverbruik en CO2 reductie en in zaken die betrekking hebben op de eigen gemeentelijke organisatie. De jaarlijkse subsidie bedraagt: € 5000.

Het platform krijgt de plannen in een vroeg stadium. Daardoor is reële inbreng mogelijk. Dit houdt ook in dat de plannen in dat stadium veelal nog niet openbaar zijn. Taak van het Platform is daarbij om die gemeentelijke plannen te beoordelen op duurzaamheidsaspecten en de gemeente daarover te adviseren. Naast deze taak is het platform vrij om op eigen initiatief met adviezen aan de gemeente te komen en een eigen lijn te kiezen met betrekking tot de gewenste ontwikkelingen op het vlak van duurzaamheid en milieubeheer en daarover met andere partijen in gesprek te gaan. Het platform bestaat uit vertegenwoordigers van een aantal belangenorganisaties en uit leden die vanwege hun specifieke kennis en ervaring op het terrein van milieu en duurzaamheid op persoonlijke titel deelnemen. Het platform bestaat momenteel uit negen vrijwilligers. In het platform zijn bijvoorbeeld "Duurzame Ondernemers Voorschoten" en Milieudefensie vertegenwoordigd. De vergaderingen worden bijgewoond door een vaste medewerker van de gemeente. Tevens heeft de Voorschotense Advies Commissie (bouwen en wonen) permanent zitting in het platform.

C. Bestuursondersteuning en rekenkamer versoberen, burgerleden maximaal één per fractie en notuleren vergaderingen

De Onderverdeling van deze bezuiniging is:

- o Minder burgercommissieleden – besparing € 8.000;
- o Geen geschreven raadsnotulen – besparing € 10.000;
- o Minder bijdrage RKC in overleg met andere gemeenten – € 3.000 op termijn.

D. Onderhoud sportterreinen stoppen

Het beheer en onderhoud van sportterreinen kan ondergebracht worden bij de verenigingen of een beheerstichting. Dit levert een besparing op van € 50.000 in 2020.

Het maatschappelijk effect is midden. Niet meer subsidiëren levert een kostenstijging op voor de verenigingen. Het betreft in ieder geval de terreinen van MHC Forescate, V97 en HVV'79. Verenigingen kunnen mogelijk wel door inzet van vrijwilligers of door een andere inrichting van het terrein, het onderhoud goedkoper uitvoeren. Daarnaast krijgen verenigingen hierdoor zeggenschap over het hele gehuurde complex.

E. Centrum management

Het beëindigen van de jaarlijkse bijdrage van €10.000 aan de Centrumondernemers Voorschoten (COV) ten behoeve van de Centrummanager heeft effect op de inzet van de Centrummanager. De Centrummanager is door de COV aangesteld om een bijdrage te leveren aan het versterken van het centrum. De Centrummanager heeft een meerwaarde bij het leggen van verbindingen, de organisatie van evenementen en de promotie van het centrum. Als gevolg van het stoppen met een structurele bijdrage zal de Centrummanager een minder grote bijdrage kunnen leveren aan het versterken van het centrum. Het risico is midden.

F. Stoppen platform hoogspanning

Doel van het Gemeentelijk Platform Hoogspanning is het organiseren van het contact tussen gemeenten die te maken hebben met problematiek rondom bestaande en nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het Platform vertegenwoordigt de gemeenschappelijke belangen van de aangesloten gemeenten richting het Rijk en de netbeheerders. De jaarlijkse contributie bedraagt € 3500.

In 2011 – 2015 was er veel maatschappelijke onrust bij de bewoners langs het hoogspanning tracé 150kV. De werkbelasting vanuit de organisatie was fors door enerzijds meldingen/klachten van bewoners en anderzijds door de stroom schriftelijke vragen vanuit de raad. In 2015 heeft het college besloten het lidmaatschap aan te vragen van het Gemeentelijk Platform Hoogspanning. Voordeel is dat bewoners zo adequaat op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen en mogelijke oplossingen. De maatschappelijke onrust is daarna zo goed als verdwenen.

Maatschappelijk effect is hoog. Dit kan worden afgewogen tegen het beperkte rendement het de gemeente oplevert.

G. Vermindering ondersteuning college

Door het agendabeheer van de collegeleden te verdelen over minder personen, kan een besparing op het bestuurssecretariaat worden gerealiseerd.

H. Bijdrage adviesraden halveren CAW, cliëntenraad W&I, platform gehandicapten, VAC

Adviescommissies geven gevraagd en ongevraagd advies aan het college. Er zijn vier adviesraden: CAW, cliëntenraad W&I, platform gehandicapten en VAC. Zij krijgen een budget voor hun werkzaamheden. De bijdrage wordt gehalveerd, dat betekent een besparing van € 20.000,- (€ 6.000 op CAW, € 4.000- op Cliëntenraad W&I, € 2500- op Platform gehandicapten en € 2.500,- op VAC). Een deel van deze besparing kan in 2017 worden gerealiseerd, de totale besparing in 2018.

Omdat deze commissies zijn aangewezen als adviescommissie van het college krijgen ze op basis van de beleidsregels adviescommissies een aantal faciliteiten. Het gaat bijvoorbeeld om een jaarlijkse bijdrage, ambtelijke ondersteuning en print- en vergaderfaciliteiten. Stoppen met of veranderen van de ondersteuning vraagt aanpassing van de beleidsregels.

Het maatschappelijk effect is midden/laag. De adviesraden worden nog steeds gefaciliteerd in het meedenken en meepraten over beleid. Mogelijk dat dat de bezuiniging een effect heeft op de bereidheid deel te nemen aan deze adviesraden. Er wordt momenteel gewerkt aan één participatieraad voor het hele sociale domein. Nagegaan moet nog worden wat hiervoor aan budget nodig is.

I. Vervallen huur WMO loket

Sinds 2106 zijn de kosten voor het huren van een ruimte aan het Ambachtspad voor het WMO-loket niet meer nodig. Dit levert een besparing op van € 33.000- vanaf 2017.

Het maatschappelijk effect is laag. Het loket is al verplaatst naar het gemeentehuis. Het budget was gereserveerd voor doorontwikkeling dienstverlening in het sociaal domein. Hiervoor vervalt dan het budget.

J. Versoberen representatiebudgetten

Door op een aantal activiteiten een versobering aan te brengen kan voor de gemeente Voorschoten het representatiebudget met € 20.000 verlaagd worden. Versobering zal in elk geval plaatsvinden op de wijze van organiseren van bewonersavonden en het niet altijd meer verstrekken van bloemen aan jubilarissen in de gemeente. Daarnaast stopt Voorschoten met de vuurwerkshow en zal de vijf mei viering op een andere wijze plaatsvinden.

2.8 Denklijn 8: Verbonden partijen

2.8.1 Aandachtspunten verbonden partijen/samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen staan in de paragraaf verbonden partijen in de begroting met bijbehorend gemeentelijk financieel belang.

Bijdragen verbonden partijen	
(Indirect) Verplichte Gemeenschappelijke Regelingen (GR)	
GR Veiligheidsregio Hollands Midden	€ 1.207.209
GR Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg	€ 775.661
GR Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen	€ 61.618
(Indirect) GR Inkoopbureau H10	€ 39.415
(Indirect) GR Geestelijke Gezondheidszorg subsidies	€ 35.000
(Indirect) Omgevingsdienst West-Holland	€ 240.000
Niet verplichte Gemeenschappelijke Regelingen (GR)	
GR Werkorganisatie Duivenvoorde	€ 14.143.820
GR Holland Rijnland	€ 291.746
GR Belastingssamenwerking Gouwe - Rijnland	€ 422.273
Aandelen	
BNG 41.184 aandelen à € 2,50 nominaal	
Alliander 565.227 à € 5,- nominaal (< 3% van het totaal aantal aandelen)	
Dunea 77.052 aandelen met een nominale waarde van € 5,- (totaal 4 miljoen aandelen)	

1. Bij begrotingen van gemeenschappelijke regelingen worden voor 2018 in maart/april vastgesteld. De raad kan nog zienswijzen inbrengen. Afhankelijk van de opbrengst voor Voorschoten van die zienswijzen, kan voor 2017 en 2018 **niet** bezuinigd worden op de GR-en. De eerste resultaten kunnen pas **in 2019 geboekt** worden. Dat kan alleen, als met de andere samenwerkingspartners, vantevoren financiële normen worden afgesproken, die kunnen doorwerken in de begrotingen van de GR-en van 2019. Uitzonderingen op deze regel is de Wodv waarin de begroting van 2018 wel de gemeentelijke taakstellingen worden doorgevoerd.
2. Beoordeling van de gemeentelijke belangen: Wordt het belang van Voorschoten nog steeds gediend met deelname aan de verbonden partij?
3. Beoordeling van de taken van de verbonden partijen: Dit hangt samen met een discussie over de kerntaken die een gemeente moet uitvoeren. Wettelijk of niet, beleidsarm of beleidsrijk? Beleidsarme verbonden partijen zijn uitvoeringsinstanties. Via het bestuur kan aangedrongen worden op efficiencylagen in de uitvoering. Uittreding uit een uitvoeringsorganisatie levert in de regel meer kosten op, omdat één gemeente hetzelfde niet met minder geld kan realiseren. Bij beleidsrijk speelt de kerntakendiscussie, waarbij specifiek aangegeven dient te worden welke taken dan niet meer worden afgenomen. Het niet meer afnemen van taken betekent een bezuiniging die toeneemt gedurende een bepaald aantal jaren.
4. Uittreding uit een GR kan meestal pas na een jaar na besluitvorming in de gemeente.
5. De kosten van uittreding zijn in vrijwel geen enkele GR geregeld en zullen het resultaat van onderhandelingen met andere samenwerkingspartners zijn. Daarbij speelt de 'gun' factor van die partners een grote rol.

6. Uittreding betekent minder bestuurlijke en ambtelijke inzet. Daarmee wordt indirect ook een bezuiniging op termijn doorgevoerd in de WODV.
7. Wil Voorschoten nog de zeggenschap als aandeelhouder bij de NV's? Verkoop van (een gedeelte van de) aandelen is een eenmalige opbrengst, waarna de dividendopbrengsten ophouden. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar? In dit kader het volgende.

	aandelen	nom. waarde	marktwaaarde	struct.dividend
BNG	41.184	102.960	?	57.000
Dunea	77.218	-	?	-
Alliander	565.227	2.826.135	?	307.000

Van de gemeentelijke deelnemingen valt niet aan te geven wat een eventuele incidentele verkoopopbrengst zou zijn (na aftrek van de (beperkte) boekwaarde). Het houderschap van deze aandelen is grotendeels zo niet volledig voorbehouden aan publiekrechtelijke lichamen. Van een echte 'markt' waarop vraag en aanbod elkaar ongestoord ontmoeten is daarmee geen sprake. Het is dus maar de vraag of er net een andere decentrale overheid het belang wil overnemen.

Daarnaast wordt, afgezet tegen de historische verkrijgingsprijs waar de aandelen voor in de boek staan, een goed rendement gemaakt.

Het vervreemden van de gemeentelijke belangen in de BNG en Alliander ondernemingen leidt tot een daling van structurele baten (tegenover een onzekere eenmalige opbrengst). Deze structurele verslechtering van de exploitatie zal derhalve opgevangen moeten worden in de exploitatie door het verkrijgen van alternatieve structurele baten dan wel vergezeld moeten gaan van aanvullende structurele ombuigingen.

Deze overweging geldt overigens niet voor het belang in Dunea omdat daar zolang de statutaire beperking op de winstuitkering bestaat, geen dividenduitkering te verwachten valt. Een andere overheid (in het huidige verzorgingsgebied van Dunea) koopt hier dus alleen extra zeggenschap in de aandeelhoudersvergadering mee..

2.8.2 Specifiek ingaan op de GR Werkorganisatie Duivenvoorde

De begroting hiervan wordt in april door het DB vastgesteld en voor zienswijze voorgelegd aan de raad. Een eventuele aanpassing zal zijn effect niet direct hebben op de begroting van Voorschoten. Zoals in de bijdrageverordening is afgesproken zal het stoppen van een activiteit in 4 jaar worden afgebouwd. Concreet betekent dit dat na een besluit de activiteiten stoppen, maar de betaling aan de GR WODV nog in afbouw 4 jaar doorloopt.

Om een taakstelling in 2020 te kunnen realiseren zullen ruim daarvoor al stappen genomen moeten worden om de groei naar maximale efficiency in uiterlijk 2020 te kunnen realiseren. Hoe eerder over gegaan wordt naar de centrale huisvesting hoe sneller ook de bestaande locaties kunnen vrijkomen voor eventuele herontwikkeling. Dat levert inkomsten op die de liquiditeitspositie van Voorschoten ten goede komen (zie hoofdstuk 3.3 Gezamenlijke huisvesting).

Voor de WODV kan de gemeente Voorschoten op termijn dan een verlaging verwachten in de bijdrage aangezien op een aantal facilitaire taken bespaart kan worden. Bij elkaar moet in het hebben van minder personeel en een lagere exploitatielast structurele bezuinigingen gevonden kunnen worden. Naast deze lagere lasten zou door het aantal reisbewegingen de productiviteit van het ambtelijk apparaat kunnen toenemen.

2.8.3 Overige samenwerkingsverbanden

Werk en Inkomen

Uit onderzoek van AEF blijkt dat de uitvoering zoals deze nu geregeld loont voor de gemeente Voorschoten omdat zowel op het gebied van kwaliteit in verhouding tot de kosten goed werk wordt

geleverd. Als Voorschoten dit zelfstandig zou uitvoeren zal dit een aanzienlijke kostenverhoging met zich meebrengen en aan kwaliteit zal worden ingeboet.

Landschapstafel Duin, Horst en Weide (voorheen Pact van Duivenvoorde)

Met Wassenaar en Leidschendam-Voorburg en alle andere stakeholders binnen DHW (Den Haag, Zoetermeer, Leiden, SBB, Dunea, Horst & Voorde, ANWB enz.) wordt samengewerkt aan behoud en versterking van natuur en landschap en het vergroten van het recreatieve gebruik. De groene omgeving en de mogelijkheid om hierin te recreëren is een belangrijk aspect van het woonklimaat. Het groen wordt gezien als essentieel onderdeel van de Voorschotense karakteristiek het is dus van groot belang om die kwaliteiten en de authenticiteit te waarborgen. De ontwikkeling van de kwaliteiten is gericht op het versterken van de ecologische structuur en het recreatief gebruik. Samen met de landschapstafel staan we veel sterker en komt er (veel) geld vrij voor de verdere ontwikkeling van het landschap. Niet deelnemen aan de tafel geeft een negatief beeld voor de regionale samenwerking en het belang dat de gemeente geeft aan het groen. Uiteraard kunnen we ook zelfstandig inzetten op behoud, maar voor een goede samenhangende ontwikkeling heeft de landschapstafel een duidelijke meerwaarde. Voor de Landschapstafel is structureel een bedrag van € 24.000 beschikbaar.

Leidse Ommelanden

Sinds jaar en dag wordt de samenwerking bij Natuur en Landschap voornamelijk met Wassenaar en Leidschendam-Voorburg opgepakt. Nu Leiden ook participeert in DHW, is Voorschoten aangesloten bij de Leidse Ommelanden. Er is een overlap met DHW, waardoor we voor Ommelanden slechts bijdragen in de communicatiekosten. Niet deelnemen aan de Leidse Ommelanden heeft effect op de betrouwbaarheid in de regionale samenwerking. Voor de Leidse Ommelanden is een bedrag beschikbaar van €5.000.

Economische Agenda Leidse Regio

Stoppen met Economie 071 genereert een structurele lastenverlichting van € 28.200,- en een incidentele lastenverlichting van € 40.000,-. In zijn algemeenheid leidt dit tot aanzienlijk minder betrokkenheid en zeggenschap bij de economische agenda Leidse Regio en het beëindigen van de inzet van Voorschoten in de projecten Retailvisie, Vitaliteit, Expat Centre Leiden en 'Be good and tell it':

- De uitvoering van de Retail visie gaat ook door zonder bijdrage van de gemeente Voorschoten maar Voorschoten kan dan niet profiteren van de kennis en de aanpak die in de regio gaat plaatsvinden.
- Het niet kunnen profiteren van kennis en innovaties op het gebied van gezondheid (project Vitaliteit) waardoor de vitaliteit van de inwoners niet wordt bevorderd.
- Door te stoppen met het Expat Centre Leiden wordt er geen gebruik gemaakt van de regionale dienstverlening voor inschrijving van expats en daalt het service niveau naar deze doelgroep.
- Bij beëindiging van deelname aan het project 'Be good and tell it' wordt geen gebruik gemaakt van de kansen die een regionale marketing aanpak biedt voor Voorschoten.

Leidse Regio

Consequenties van stoppen met de Leidse regio: Betekent door de samenwerking met Wassenaar een regiokeuze richting MRDH. Bestuurlijk is er een klik met de Leidse regio en de gemeenten van Holland Rijnland. Deze klik en de vergelijkbaarheid van de gemeenten is belangrijk voor de (lopende) vakinhoudelijke samenwerking op het gebied van ruimte, economie en wonen.

2.8.4 Totaal bezuinigingen denklijn 8 'Verbonden partijen'

Bovenstaande voorstellen leiden uiteindelijk naar aanleiding van de heisessies met de raad op 9 en 23 februari jl. tot de volgende concrete bezuinigingen:

Voorstel bezuinigingen per denklijn n.a.v. heisessies 9 en 23 februari 2017				
Denklijnen		Specifieke bezuinigingen	Bedragen	
			Structureel	Incidenteel
8. Verbonden partijen	A	Vergoeding piketregeling Veiligheidsregio per 2016	€ 20.000	
		Substotaal denklijn 8	€ 20.000	

A. Vergoeding piketregeling Veiligheidsregio per 2016

De piketvergoeding die wij jaarlijks ontvangen van de Veiligheidsregio Hollands Midden is hoger dan de piketvergoeding die wij uitbetalen. Dit levert een structureel voordeel op van € 20.000.

3 Bezuinigingen tweede schil

In het voorstel worden de gezamenlijke huisvesting en kostendekkende huren als PM weergegeven en moeten nader worden uitgewerkt om een bedrag te kunnen noemen. Dit wordt gezien als bezuinigingen in de tweede schil. Andere mogelijkheden waar bezuinigingen uit voort kunnen komen en in de tweede schil worden uitgewerkt betreffen fuseren, de begrotingsscan en beperken van lokaal beleid. Als laatste vindt u in de bijlage een overzicht van activiteiten en te nemen beslissingen die van invloed kunnen zijn op dit herstelplan en het meerjarenperspectief van de gemeente Voorschoten. In dit hoofdstuk wordt een indruk gegeven van wat onder de bezuinigingen van de tweede schil worden verstaan.

3.1 Fusie

De gemeente Voorschoten heeft op dit moment een samenwerkingsverband met Wassenaar als het gaat om samenwerkende ambtenaren (Werkorganisatie Duivenvoorde). Wanneer Voorschoten zou kiezen voor een bestuurlijke samenwerking met een of meerdere partijen kan dit de gemeente Voorschoten financieel helpen. Vanuit het Rijk zullen met name incidentele bijdragen verwacht mogen worden om een bestuurlijke samenwerking mogelijk te maken. In een eerder aangeleverd intern werkdocument 'verkenning samenwerkingsrichtingen' aan de raad is aangegeven aan welke incidentele bijdrage gedacht kan worden afhankelijk van de bestuurlijke samenwerkingspartner.

Naast de samenwerking bestuurlijk kan dit veel positieve structurele gevolgen hebben voor efficiency op zowel apparaatskosten van ambtelijke organisatie als op huisvesting en materieel.

3.2 Kostendekkende huren

Het uitgangspunt om kostendekkende huren te gaan hanteren leidt tot reële huurrelaties met huurders en gebruikers. De financiële consequenties van het vastgoed (gebruik) zijn daarmee inzichtelijker. Onderdeel van dit traject is ook de aanpassing en actualisatie van alle huur en/of gebruikersovereenkomsten. Een strikte invoering van kostendekkende huren zal als reactie van de maatschappelijke huurders/gebruikers ontklokken dat ze de financiële gevolgen gecompenseerd willen zien in de vorm van subsidie. Dit vraagt dus een sterke bestuurlijke houding. De maatregel om de inkomsten te verhogen zal dan ook onderdeel moeten zijn van de besluitvorming bij onderdeel 3. subsidies.

Hieronder een overzicht van het kernvastgoed. Er is op dit moment onvoldoende tijd geweest om bedragen voor wat betreft de exploitatie en beheer en onderhoud te noemen.

Adres en omschrijving	Functie
Aletta Jacobsplantsoen 97	Buurthuis
BS van der Oyelaan 39	Buurthuis
Prof. Einsteinlaan 2-E	Buurthuis
Prof. Einsteinlaan 2-F	Buurthuis
Burgemeester Van der Haarplein 1	Brandweerkazerne
Rosenburgerlaan 5	Aula begraafplaats
Rosenburgerlaan naast 3	Loods begraafplaats
Kuyperbrink 11	Gymlokaal
Oude Adegeesterlaan 3	Gymlokaal
Multatulilaan 94	Gymlokaal
Van Beethovenlaan 10b	Kinderdagverblijf
Ter Lips 1a	Kinderdagverblijf
Johan Willem Frisolaan 16	Kinderdagverblijf

Aletta Jacobsplantsoen 101	Kinderdagverblijf
Zwaluwweg 4	CJG / voedselbank
Richard Wagnerlaan 22	B+C
Voorstraat t.o. 12	Dorpspomp
Koningin Julianalaan bij 55	Oorlogsmonument
Vliet en wegen 5	Molen
Voorstraat 12	A&B huis
Kerkplein 2	Kerktoeren
Ter Lips 1b	OBS De Vos
Richard Wagnerlaan 85	Zwembad Het Wedde
Burgemeester Van der Haarplein 9	Sporthal Vliethorst
Mozartlaan 2	Scouting
Rosenburgerlaan 1	Woning
Rosenburgerlaan 3	Woning
Leidseweg 514	Woonwagen
Ter Lips 1	Peuterspeelzaal
Sixlaan 4	Peuterspeelzaal
Prins Mauritslaan 2a (JW Frisolaan = hoofd)	Peuterspeelzaal
Aletta Jacobsplantsoen 99	Peuterspeelzaal

3.3 Gezamenlijke huisvesting

In de ambtelijke samenwerking die Voorschoten is aangegaan met Wassenaar is niet gekozen voor gezamenlijke huisvesting van ambtenaren. Uit het benchmarkonderzoek is gebleken dat het werken vanuit de huidige locaties een kostenverhogend effect heeft op de WODV en daarmee ook op de bijdrage die de gemeente Voorschoten betaald aan de WODV. De gemeenteraad van Voorschoten heeft middels een zienswijze op de begroting 2017 van de WODV, gevraagd om te onderzoeken of in dit verband synergievoordelen te behalen zijn.

In een eerder stadium is gekozen om al een bezuiniging in te boeken op de begroting van de WODV en daarmee ook in het meerjarenperspectief van de begroting Voorschoten in haar bijdrage aan de WODV.

De provincie heeft aangegeven dat een dergelijke besparing niet zondermeer is uit te voeren aangezien ook de samenwerkingspartner volmondig 'ja' tegen moet zeggen. Daarnaast is een goede businesscase hierin belangrijk. Deze businesscase is door een koerswijziging op de huisvesting verandert en zal opnieuw worden gemaakt. Daarom wordt op dit moment gekozen om geen bedrag te verbinden aan de te behalen synergie voordelen aangezien de businesscase is gewijzigd.

Uit nader onderzoek zal de komende maanden moeten blijken welke synergievoordelen er te behalen zijn op de huisvesting van de samenwerkende ambtenaren. Uiteraard zullen daarbij politieke keuzes gemaakt moeten worden die een relatie kunnen hebben met zowel de dienstverlening naar de inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers van Voorschoten, als wel naar het perspectief van de bestuurlijke toekomst van de gemeente Voorschoten.

In 2017 komt het Dagelijks bestuur van de WODV met een voorstel hoe synergievoordelen zijn te behalen, of dit onomkeerbare besluiten vraagt of juist mogelijk is zonder dat er onomkeerbare besluiten worden genomen. De uitgewerkte businesscase is hiervoor de basis.

Voordeel voor de gemeente Voorschoten kan naast een lagere bijdrage aan de WODV het afstoten van locaties zijn en de daarmee gemoeide herontwikkelingsmogelijkheden.

3.4 Begrotingsscan

In de brief van de provincie Zuid Holland van 27 december 2016 over het financieel toezicht op de begroting 2017, is aan de gemeente Voorschoten medegedeeld dat zij onder preventief begrotingstoezicht staat voor het jaar 2017. Onderdeel van deze brief betrof een aanbod om een begrotingsscan te laten uitvoeren. Een inspecteur van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de provinciale toezichthouder doen de begrotingsscan voor gemeenten. Zij beoordelen de financiële situatie en doen aanbevelingen voor verbetering. Alleen gemeenten die door hun financiële positie onder preventief toezicht staan van de provincie kunnen een begrotingsscan aanvragen.

Een begrotingsscan kan een hulpmiddel zijn om de financiële situatie te onderzoeken en kan helpen om keuzes te maken rondom het financieel sluitend maken van de begroting en meerjarenraming. De provincie beoordeelt in een begrotingsscan, in samenwerking met het Ministerie van BZK, de financiële situatie en doet aanbevelingen voor verbetering. Deze aanbevelingen zijn niet vrijblijvend. Een dergelijke scan heeft een langere doorlooptijd (ruim drie maanden) en de uitkomsten zullen daarom pas als bezuinigingen voor de tweede schil (als lange termijn doel) kunnen worden ingezet. Alleen op verzoek van de raad, zal een begrotingsscan worden uitgevoerd.

Wij adviseren u om deze begrotingsscan aan te vragen en te laten uitvoeren. Aan de uitkomsten van deze begrotingsscan conclusies te verbinden en uitvoering te geven aan de significante afwijkingen.

3.5 Beperken lokaal beleid

Een geordende samenleving kan het niet stellen zonder wettelijke regels. Regels die we met z'n allen moeten naleven. Naast de landelijke overheid, stelt ook de gemeente regels vast in de vorm van verordeningen en (beleids)regels. dit betekent dat er bezuinigingsmogelijkheden zijn in het beperken van lokaal beleid. Het meest pragmatisch is de aanpak waarbij het bestaande beleid wordt geïnventariseerd en opnieuw geordend, zodat de bestaande beleidsambities zichtbaar worden. Dit vormt het vertrekpunt om strategische doelen te bepalen en te beoordelen.

Uiteraard kan dit ook op basis van een kerntakendiscussie waarbij de politiek op interactieve wijze de kerntaken kan vaststellen voor het beleid. Vervolgens kunnen dan per kerntaak de operationele doelen worden benoemd.

In bijlage 2 'wettelijke beleidskaders' is een overzicht opgenomen van landelijk en lokaal beleid op programmaniveau.

3.6 Analyse overschot op budgetten jaarrekening 2016

De behandeling van het Jaarrekening zal een aantal maanden na de behandeling van het herstelplan plaatsvinden. Het is daardoor niet mogelijk om de analyse van het eventuele saldo van de jaarrekening mee te nemen. Het is wel belangrijk en gezien de impact van de voorgestelde bezuinigingen ook essentieel dat er een goede analyse plaatsvindt van de jaarrekening. Voor en nadelen op de diverse programma's kunnen invloed hebben op de ontwikkeling van het saldo van de begrotingen in de toekomst. Structurele voordelen zullen verwerkt worden in de begroting 2018 en zo mogelijk eerder en kunnen inwisselbaar blijken voor nu voorgedragen bezuinigingen.

Bijlagen:

1. Bezuinigingslijst Voorschoten herstelplan heisessies raad 9 en 23 februari 2017
2. Wettelijke beleidskaders
3. Concept tijdlijn besluiten link met herstelplan